

NOBILISSIMO ET PRÆCLARE DOCTO
DOMINO CANDIDATO

S. P. D.

PRAESES.

Sæpe cogitanti mihi de causis tot tantarumque ut
in omnis generis, ita etiam in medica disciplina
dissensionum, & valde inter se dissidentium circa i-
dem subinde argumentum opinionum, quas no-
vitatis studiosa ingeniorum ambitio indies in im-
mensum fere accumulatur, non alia in mentem venit, quam
quod paucis admodum via ad veritatem perveniendi co-
gnita atque perspecta sit. Enimvero per veritatem non
eam intellectam volo, quæ res facti & effectus paulo exa-
ctius recenset, & historias rerum complectitur, quæ
memoriæ & sedulæ attentionis potissimum filia est;
sed ea hic intelligenda venit, quæ causas, modos ac fines
rerum omnibus indagat vestigiis, & ab intellectu tan-
quam sublimiori animæ parte proficiscitur. Via autem,
quæ nobis ad veritatem aditum ac fores aperit, haud alia
patet, quam quæ ex simplicibus & jam cognitis conveni-
enti nexu & ordine incognita adhuc & minus certa dete-
git atque enucleat. Duo nempe, quæ inquirendæ veri-
tati maxime velificantur, extant subsidia, quorum alte-
rum sunt quædam jam nota, vera, & extra omnem du-
bitationis aleam posita, ex quibus postea omnes demon-
strationes fluere ac derivari debent. Alterum est ipsa
methodus demonstrandi, quæ per syllogismos institui-
tur, quorum debita & ordine facta connexio demon-
strationem conficit. Hæc simplicissima quidem, sed
vere

315
vere regia & proxima via est, qua in omni doctrina ad
veritatem grassamur, & sine hac vix ulla unquam fru-
ctuosa veritas ad liquidum perducta ac proposita fuit.
Sed quo antiquior, quo facilior ac simplicior est, hoc
minus tamen cognita atque in usu est, ita prorsus, ut hac
tempestate a multorum intelligentia vel plane remota
sit, vel omnino insuper ac neglectui habeatur. Ubiq; enim
his temporibus de rerum definitionibus, axiomatibus,
& observationibus, quæ tamen primi omnis demonstra-
tionis fontes atque origines sunt, neque minus de syllogi-
smis, altum est plerumque silentium. Accedit nonnul-
lorum levitas ac præcipitantia, quæ eo usque procedit, ut
hæc ceu trivialia, & quæ quasi umbram & pulverem scho-
lasticum redoleant, derisui ac ludibrio habeant. Ma-
thematici, inque primis geometræ, omnium philoso-
phorum consensu in demonstrationibus perspicacissimi,
nunquam alia, præter hanc dictam, methodo usi fuerunt.
Quid enim eorum theoremata & corollaria aliud sunt,
quam syllogismorum connexiones? Eaque propter &
olim & omni ævo a sapientissimis mortalium numero-
rum ac geometriæ scientia omnibus doctrinarum capa-
cibus ingeniis maxime omnium commendata fuit, ut in-
genia in flexibili ætate veritatibus assuefiant demonstra-
tione eruendis, & præcipue ad ordinis leges adstringan-
tur, ne extra circumscriptos cancellos temere evagari
possint. Pulchre hoc intellexit antiquissimus medici-
næ parens, Hippocrates, qui filio Thessalo, medicinæ
destinato, præcipue geometriam addiscendam com-
mendat, eo quod hæc omnia cum demonstratione
transigat, mentemque acutiorem & clariorem efficiat ad
eorum, quorum usus in medicina expetitur, utilitatem
consequendam. Galenus, quo nec quisquam in demon-
stran-

strando, (licet ex principiis fictis suas deduxerit demon-
 strationes) excellentior fuit, in prima ac præcipua felici-
 tatis suæ parte ponit, quod parens mathematicus nume-
 rorum ac geometriæ scientiam ipsi tradendam curaverit.
 Inventa igitur veritatis via jam in proclivi est intelligere,
 quænam ad errores, qui nihil nisi rerum confusiones sunt,
 via seducat. Nimirum sicuti veritatis historicæ memo-
 ria; demonstrativæ autem intellectus autor est: ita o-
 mnium errorum genetrix phantasia nominari debet.
 Hæc non ex ipsis rebus ideas haurit, sed omnia ad fictio-
 nes & imaginationem æstimat. Et quemadmodum im-
 mensæ sunt phantasiæ vires; ita etiam vel sexcentis hy-
 pothesibus producendis idonea est. At vero hos phan-
 tasiæ foetus a veris conceptibus distinguere admodum in
 difficili loco positum videtur, quod vel exinde patet,
 quia, qui fictiones odio habent, & publice detestantur,
 profundius iis immersos conspiciamus. Neque vero al-
 ius veri character est, quam simplicitas & in applicando
 usus, siquidem omnis veritas est frugifera, ita, ut una al-
 teram pariat. Fictionum vero certissimi indices sunt
 obscuritas, & in applicando sterilitas. Deinde vires
 phantasiæ maxime se extendunt ad ea, quæ recondita at-
 que abstrusa sunt, & limites intellectus transgrediuntur,
 unde non possunt non fictiones nullius usus enasci. Sic-
 ut itaque non alia, quam hæc simplicissima ad verita-
 tem via datur, ita etiam hæc in medica doctrina unice
 calcanda atque terenda est. Principia, quibus medicus
 in demonstrando utitur, sunt partim observationes ex-
 perimentis anatomicis, physicis, chymicis, mechanicis
 & practicis eruendæ, partim veræ definitiones vitæ, sani-
 tatis, morborum ac remediorum. Neque alia est de-
 monstrandi methodus, quam quæ per syllogismos, eo-
 rum

rumque connexionem procedit. Atque hac ratione omnia in medicina difficilia redduntur facilia, incognita in clarissima veritatis luce collocantur, errores deteguntur, multaue nova subinde utilia inveniuntur. Præfari hæc, clarissime DN. CANDIDATE, placuit, cum Tibi de egregiis in arte medica profectibus, horumque promeritis præmiis plurimum gratulandum arbitrarer, tum ut ostenderem, qua methodo salutaris artis nostræ præcepta a me edoctus fueris, tum etiam, ut hanc demonstrandi viam, quam semel ingressus es, iterum iterumque tibi commendarem. Ingens tibi divinum Numen præstitit beneficium, quod parens, medicus candore, judicio, & peritia non mediocri eminens, institutionem tuam à puerro prudenter gubernaverit, & quibus subsidiis ac præceptoribus in re philosophica & medica potissimum uti deberes, suasor & auctor tibi fuerit. Factum hinc est, ut indolem bonam discendique avidam assidua diligentia & saluberrimis præceptis ita perfeceris, ut in medicina verum a falso, perspicuum ob obscuro, facile a difficili, utile ab inutili, veritates firmas ab hypothefibus, methodum simplicem a proluxa distinguere scias. Magnam itaque spem ingredior, fore, ut sub præsidio divinæ gratiæ, & fidissimi parentis ad praxin ductu tanta profectibus tuis fiat accessio, quo res medica & publica, atque ægrotantium miseria & expectatio amplissimum fructum a te repetere possint. Cæterum destinatos honores tibi gratulor, Deumque veneror, ut hos tibi felices ac fortunatos, amplissimum vero parentem Tuum, amicum veterem & ab academicis annis mihi cognitum, diu adhuc salvum & incolumen esse jubeat. Vale.

ROSALES

Sonnet.